

ORGANUM

De Amsterdamse Cantorij
onder leiding van
Felix van den Hombergh
met medewerking van
Erik Jan Eradus, orgel

GEMSHOORN
2vt.

MIXTUUR

QUINT
3vt.

OCTAAF
4vt.

PRESTANT
8vt.

PRESTANT
16vt.

AESLUITER ^g
PED.

NACHTHOORN
2vt.

OCTAAF
4vt.

OCTAAF
8vt.

BOURDON
16vt.

T...
RW

VENTIEL

TERTIAAN

QUINT
3vt.

MIXTUUR

PRESTANT
8vt.

ORGANUM

De Amsterdamse Cantorij en Erik Jan Eradus
o.l.v. Felix van den Hombergh

Perotinus - Alleluia, Posui
(ca. 1160-1230)

Guillaume de Machaut - Sanctus, uit Messe de Nostre Dame
(ca. 1300-1377)

Giovanni Pierluigi da Palestrina - Cantantibus organis
(ca. 1525-1594)

Intermezzo - Albert de Klerk - Variaties over de Sequentia
'Laudes Organi'
(1917-1998)

Hendrik Andriessen - Magnificat
(1892-1981)

César Franck - Psalm 150
(1822-1890)

Francis Poulenc - Litanies à la Vierge Noire
(1899-1963)

Benjamin Britten - Te Deum in C
(1913-1976)

Zoltán Kodály - Laudes organi
(1882-1967)

Amsterdam - Hofkerk
Linnaeushof, zaterdagavond
24 juni 2023, 20.15 uur

Haarlem - Sint Josephkerk
Jansstraat, zondagmiddag
25 juni 2023, 15.15 uur

TOELICHTING

In het programma *Organum* staat het orgel centraal. Maar naast stukken voor orgel en koor zullen ook een paar a-capellawerken klinken die een relatie hebben met het orgel.

Allereerst is er *Alleluia, Posui* van Perotinus, voor drie mannenstemmen. Dit stuk is rond 1200 geschreven in organumstijl, dat wil zeggen dat er een Gregoriaanse melodie is gebruikt, die eerst in lange noten en daarna in vastliggende patronen van korte noten is opgedeeld. Daarboven zingen enkele partijen (in dit geval twee) hun eigen, vrije figuren, ook in een vast ritmisch patroon.

Perotinus was, naast Leoninus, één van de eerste componisten van wie we de naam weten. Van alle meerstemmige stukken die hiervoor bestonden is geen auteur aan te wijzen.

Na dit vroege werk slaan we anderhalve eeuw over, maar zitten we met de *Messe de Nostre Dame* van Guillaume de Machaut nog steeds in de middeleeuwen. Machauts schrijfwijze heet niet meer organum, maar het proces is vergelijkbaar: in dit *Sanctus* zingt de tenor de Gregoriaanse melodie van de XVIIde mis (zie 1. hieronder). De *ténor*, met de klemtoon op de eerste lettergreep van het Latijnse 'ténere', is hier de partij die letterlijk de melodie 'houdt'. Dit gebeurt eerst in een vrij ritme, maar vanaf de tekst 'Dominus Deus' volgt de melodie een vast ritmisch patroon (zie 2. hieronder).

1. Sanctus XVII

An-ctus, * Sán-ctus, Sán-ctus Dómi-
nus Dé-us Sá-ba-oth. Plé-ni sunt cæ-li et tér-
ra gló-ri-a tú-a. Ho-sánna in excél-sis.
Be-ne-díctus qui vé-nit in nó-mi-ne Dó-mi-ni. Ho-sán-
na in excél-sis.

2.

Do - mi - nus De - us Sa - - -

In totaal tien van dit soort patronen passen in de melodie van het Gregoriaans. De bassen zingen een vergelijkbaar, maar net iets ander ritmisch patroon, dat steeds aan de tenor gekoppeld is. Gezamenlijk vormen deze twee partijen een basis voor de harmonieën, waarop de andere twee stemmen een ritme zingen met veel syncopen (noten tegen de tel in).

Van een geheel andere orde is het motet *Cantantibus organis* van Giovanni Pierluigi da Palestrina. We zijn dan ook alweer twee eeuwen verder. In dit stuk speelt het organum als compositievorm geen rol meer, maar des te meer in de tekst. De woorden uit de titel kunnen op twee manieren worden opgevat. De eerste, meest gangbare manier is dat Cecilia aan het orgel zat te zingen en bidden, wat haar de titel 'schutspatrones van de muziek' opleverde. Maar volgens een andere lezing staat er dat er op instrumenten werd gespeeld, terwijl Cecilia zat te bidden. Dat zou betekenen dat zij juist niet zo veel ophad met muziek. Hoe dan ook, deze lofzang van de heilige Cecilia is door tientallen componisten getoonzet. In de tijd van Palestrina was het gebruikelijk van een Gregoriaanse melodie nog wel in zwang, maar voor dit motet schreef Palestrina eigen melodieën, die elkaar in imitatie opvolgen.

Na dit renaissancewerk laat het orgel zich daadwerkelijk horen, eerst met een intermezzo en daarna als begeleidingsinstrument. Het intermezzo is het stuk *Variaties over de Sequentia 'Laudes Organi'* van Albert de Klerk, die een groot deel van zijn leven organist is geweest in de Sint Josephkerk in Haarlem, een van de locaties van dit concert.

Hendrik Andriessen, eveneens lange tijd organist van de Sint Josephkerk, componeerde het eerste koorwerk dat we met orgelbegeleiding uitvoeren: het *Magnificat*, de lofzang van Maria. Andriessen begint hier met een citaat uit het Gregoriaanse Magnificat in de zogeheten tweede toon. Maar al snel wandelt het werk door alle toonsoorten heen, waarna bij de lofprijzing (de tekst 'Gloria Patri') het Gregoriaanse motief weer terugkeert.

Dan volgt er een werk van César Franck, op de tekst van de laatste en meest feestelijke psalm, namelijk psalm 150. Hierin worden alle instrumenten genoemd die de Heer moeten loven. Na een schoorvoetend 'Hallelujah!' aan het begin zingen de bassen een lyrische melodie, waarna een voor een de instrumenten worden bezongen. Daarna herhalen alle stemmen tegelijk de melodie van de bassen en volgt aan het slot weer een krachtig 'Hallelujah!'

ORGANUM

ORGANUM

Een iets langer stuk met orgel is *Litanies à la Vierge Noire* van Francis Poulenc. Poulenc schreef dit voor vrouwenstemmen en orgel na zijn bezoek aan de pelgrimsplaats Rocamadour, waar een zwarte madonna wordt aanbeden.

Naar verluidt betekende dit bezoek voor Poulenc zijn bekering tot het katholicisme. Het werk ademt dan ook een bijzondere, sacrale sfeer. De woorden voor dit stuk komen van de gebeden die de pelgrims krijgen uitgereikt als ze de zeven heiligdommen van Rocamadour komen bezoeken en de trap met 223 treden gaan beklimmen. Sinds 1968 is in Rocamadour ook een museum over Poulenc.

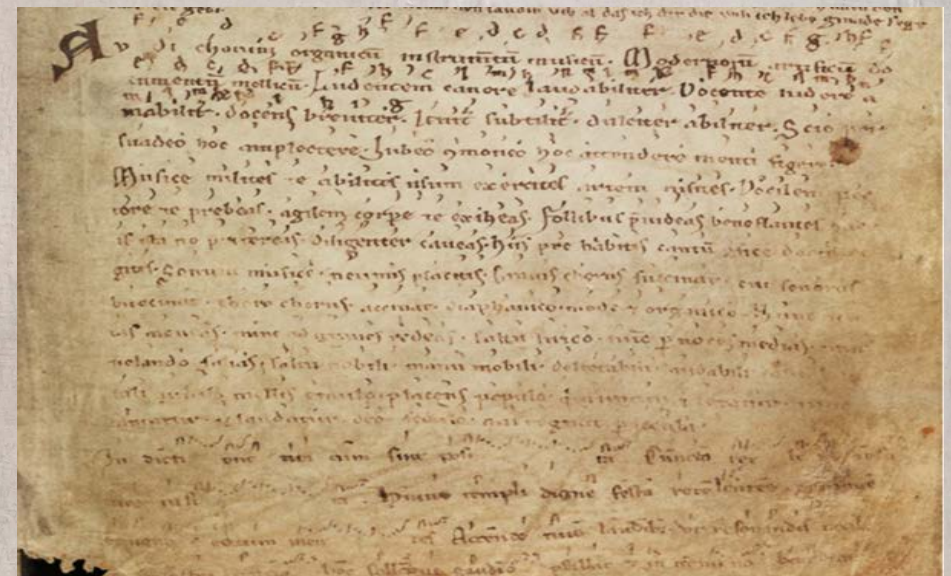
Wat hierop volgt is een Engelstalige hymne: het *Te Deum in C* van Benjamin Britten. De toevoeging 'in C' is niet alleen om het te onderscheiden van het andere *Te Deum* dat Britten schreef (het *Festival Te Deum*, dat in E staat), maar ook omdat de toonsoort C-groot een zeer belangrijke rol speelt in de compositie. In de opening, en ook later bij de tekst 'O Lord, save thy people', speelt het orgel steeds het C-grootakkoord met een beweeglijke melodie in het pedaal. De koorstemmen zingen als een soort koperensemble allerlei variaties op het akkoord om dan bij 'Holy' te gaan moduleren. In het rustige middendeel, dat in A-groot staat, horen we een typische Britteniaanse sopraansolo, die weer uitmond in C-groot via de modulerende akkoorden op 'everlasting'. Aan het eind, in de coda, horen we de melodie van de solo nog een keer terug in alle stemmen.

Het sluitstuk van het programma is het grootse *Laudes Organi* van Zoltán Kodály, met de ondertitel 'Fantasie op een twaalfde-eeuwse sequens' (een sequens is een gezang voor een hoogfeest). Kodály pakt in dit stuk flink uit en geeft het orgel een zeer prominente partij. Het werk werd dan ook geschreven in opdracht van het Amerikaanse organistengilde. Het werd ook Kodály's laatst geschreven en uitgegeven werk.

De melodie van de oude sequens gebruikte Kodály onder meer als opening voor het koor, maar ook in de apotheose tegen het einde. De tekst van de sequens, *Audi chorum organicum*, is een eerbetoon aan Guido van Arezzo, die beroemd is geworden door het bedenken van de notennamen die wij kennen als do, re, mi, fa, sol en la. Ook ontwierp hij een systeem om met handgebaren melodieën te kunnen weergeven. Ondanks alle referenties aan oude teksten en personen uit het verre verleden staat Kodály nog midden in de twintigste eeuw, met vaak jazzy aandoende harmonieën. Zo zou het akkoordenschema onder de tekst 'Fiat...' zo weggelopen kunnen zijn uit een bossanova.

Veel luisterplezier!

Felix van den Hombergh

Fragment van het twaalfde-eeuwse document met de tekst *Audi chorum organicum*, en boven elke lettergreep oude muziektekens (neumen) die aanwijzingen geven voor de melodie.

ORGANUM

ERIK JAN ERADUS

Erik Jan Eradus kreeg zijn eerste muzikale vorming aan de Koorschool Sint Bavo in Haarlem. Daarnaast volgde hij pianolessen bij Adam Waasdorp. Hij studeerde orgel bij Bernard Bartelink, Jacques van Oortmerssen en Jean Boyer. Ook volgde hij masterclasses bij onder anderen Andres Cea Galan (Spaanse muziek), Andrea Marcon (Italiaanse muziek), Cor van Wageningen (Max Reger) en Hans-Ola Ericsson (Messiaen). Erik Jan is vaste organist van kerken in Amsterdam, Haarlem, Heemstede en Overveen. Zo ook van de twee locaties waar dit concert wordt uitgevoerd. Sinds 2018 is hij titulair organist van de Sint Josephkerk in Haarlem (de zesde organist van de kerk sinds 1856) en sinds 2012 concert-organist van de Hofkerk in Amsterdam.

Erik Jan verzorgt per jaar zo'n vijfhonderd kerkelijke vieringen als cantor-organist-dirigent. Ook geeft hij jaarlijks vele concerten in binnen- en buitenland. Voor zijn verdienste voor de Franse muziek ontving Erik Jan op 14 juni 2014 een zilveren medaille van de Société Académique d'Education et d'Encouragement Arts-Sciences-Lettres in Parijs.

FELIX VAN DEN HOMBERGH

Felix van den Hombergh groeide op met musiceren: viool, piano en zingen in het koor van de kathedraal van Haarlem. Op het conservatorium studeerde hij fagot bij Johan Steinmann in Den Haag en koordirectie bij Barend Schuurman in Rotterdam. Behalve van de Amsterdamse Cantorij is hij vaste dirigent van het kamerkoor Douce Memoire in Haarlem, Coro Encanto en Koor FeniX in Amsterdam en het, door hemzelf opgerichte, Haarlemse Projectkoor 023. Verder dirigeert hij op projectbasis diverse gezelschappen, zoals Vocaal Ensemble TIEN. Ook zingt hij zelf in enkele vocale ensembles, variërend van polyfonie tot close harmony.

Het repertoire van Felix strekt zich uit van de vroege renaissance tot hedendaagse composities en van de grote bekende werken zoals de *Mariavespers* van Monteverdi tot de minder gangbare stukken. Hij heeft daarbij een grote interesse voor repertoire uit bijvoorbeeld Georgië, Armenië en Litouwen. Naast zijn werk als dirigent schrijft Felix van den Hombergh ook composities voor koor en instrumentale begeleiding.

AMSTERDAMSE CANTORIJ

De Amsterdamse Cantorij is opgericht in 1959 door de Amsterdamse dirigent en klavecijnist Louis Mol, en stond vervolgens onder leiding van Barend Schuurman en Frank Hameleers. Sinds 2002 is Felix van den Hombergh de dirigent. Het koor kiest voor een gevarieerd repertoire, waarbij werken uit alle stijperiodes aan bod komen: oude muziek, maar ook romantische en hedendaagse muziek. De Amsterdamse Cantorij streeft daarnaast naar variatie in de producties: a-capellaconcerten worden afgewisseld met grotere producties met medewerking van professionele instrumentalisten en solisten.

De Amsterdamse Cantorij brengt in principe elk seizoen drie programma's uit. In het volgende programma *Verse Anthems* gaan wij op 'minitournee' met The Spirit of Gambo, een viola da gamba-ensemble. Meer informatie vindt u achter in dit boekje.

Sopranen

Marijke Beversluis
Marijke Dams
Fleur Jurgens
Agnes van Koert
Renate Meijer
Marijke Tros (solo)
Tineke Verheus

Alten

Simone Aarendonk
Adrienne van den Bogaard
Pauline de Die
Judith Dubbeld
Hilda Houtkoop
Geraldine Raap
Margriet Rienks

Tenoren

Pete Boonstra
Bram Coops
Gert van 't Hof
Jan Erik Krikken
Edwin Oudemans
Maarten Vlijmincx

Bassen

Rob Beck
Maarten Boelsma
Paul Dros
Luc Klaphake
Niek van Noppen
Klaas Visser
Bas van Wingerden

TEKSTEN EN VERTALING

Perotinus — Alleluia, Posui

Alleluia!
Posui adiutorium super potentem,
et exaltavi electum de plebe mea.

*Halleluja!
Ik heb mijn hoop gevestigd op de machtige,
en de uitverkorene uit mijn volk heb ik
verheven.*

tekst: Psalm 88:20

Guillaume de Machaut — Sanctus, uit Messe de Nostre Dame

Sanctus, sanctus, sanctus Deus Sabaoth.
Pleni sunt caeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis.
Benedictus qui venit in nomine Domine.
Hosanna in excelsis.

*Heilig, heilig, heilig, de Heer der hemelse
machten. Vol zijn hemel en aarde van uw
heerlijkheid. Hosanna in den hoge.
Gezegend, hij die komt in de naam des Heren.
Hosanna in den hoge.*

Giovanni Pierluigi da Palestrina — Cantantibus organis

Cantantibus organis Cecilia virgo soli
Domino decantabat dicens:
‘Fiat Domine cor meum et corpus meum
immaculatum ut non confundar.’

*Terwijl orgeltonen klonken, zong Cecilia
in haar hart voor de Heer alleen met de
woorden: ‘Mogen, Heer, mijn hart en mijn
lichaam vlekkeloos blijven, opdat ik niet
beschaamd zal worden.’*

Biduanis ac triduanis jejuniis orans,
commendabat Domino quod timebat:
‘Fiat Domine cor meum et corpus meum
immaculatum ut non confundar.’

*Na twee of drie dagen vasten bad zij tot God,
en beval zij zich tot de Heer, die zij vreesde:
‘Mogen, Heer, mijn hart en mijn lichaam
vlekkeloos blijven, opdat ik niet beschaamd
zal worden.’*

INTERMEZZO

Albert de Klerk — Variaties over de Sequentia ‘Laudes Organi’

ORGANUM

Hendrik Andriessen — Magnificat

Magnificat anima mea Dominum
et exsultavit spiritus meus in Deo salutari
meo.

Quia respexit humilitatem ancillae suae:
ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes
generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est, et
sanctum nomen eius.

Et misericordia eius a progenie in
progenies timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo,
dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede et exaltavit
humiles.

Esurientes implevit bonis et divites dimisit
inanes.

Suscepit Israel puerum suum recordatus
misericordiae suae.

Sicut locutus est ad patres nostros,
Abraham et semini eius in saecula.

Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio et nunc et semper
et in saecula saeculorum.
Amen.

Groot maakt mijn ziel de Heer,
en mijn geest heeft zich verheugd om God
mijn redder.

Want hij aanschouwde de nederigheid van
zijn dienares: ja zie, van nu af aan spreken
alle geslachten mij zalig.

Want grote dingen heeft hij mij gedaan
die machtig is, en heilig is zijn naam.

En zijn barmhartigheid is van nageslacht
tot nageslacht, voor hen die hem vrezen.

Hij heeft kracht getoond in zijn arm,
en hoogmoedigen in de gedachte van hun
hart verstrooid.

Hij stootte machtigen van hun zetel,
en nederigen heeft hij verheven.

Hongerigen heeft hij met gaven vervuld,
en rijken heeft hij leeg weggezonden.

Hij is Israël zijn dienaar te hulp geschoten,
zijn barmhartigheid gedenkend.

Zoals hij gesproken heeft tot onze vaders,
Abraham en zijn zaad in eeuwigheid.

Eer aan de Vader en de Zoon en aan de
Heilige Geest. Zoals het was in den beginne
en nu en altijd en tot in de eeuwen der
eeuwen. Amen.

César Franck — Psalm 150

Hallelujah!
Louez le Dieu,
caché dans ses saints tabernacles,
louez le Dieu qui règne
en son immensité.
Louez-le dans sa force
et ses puissants miracles,
louez-le dans sa gloire et dans sa majesté.

Louez-le par la voix des bruyantes
trompettes.

Halleluja!
Looft God,
verborgen in zijn heiligdom,
looft hem die regeert
in zijn onmetelijkheid.
Looft hem om zijn kracht
en zijn machtige wonderen,
looft hem in zijn roem en majesteit.

Looft hem met het geschal van luide
trompetten,

Que pour lui le nébel se marie au kinnor.
Louez-le dans vos fêtes au son du
tambourin,
sur l'orgue et sur le luth, chantez, chantez
encor.

Que pour lui dans vos mains résonne la
cymbale aux accords éclatants et joyeux.

Que tout souffle vivant,
tout soupir qui s'exhale dise:
'Louange à lui, louange au roi des cieux.'
Louez-le dans vos fêtes, chantez, chantez
toujours. Hallelujah.

Francis Poulenc — Litanies à la Vierge Noire

Seigneur, ayez pitié de nous.
Jésus-Christ, ayez pitié de nous.
Jésus-Christ, écoutez-nous.

Jésus-Christ, exaucez nous.
Dieu le père, créateur, ayez pitié de nous.
Dieu le fils, rédempteur, ayez pitié de nous.
Dieu le Saint-Esprit, sanctificateur,
ayez pitié de nous.
Trinité sainte, qui êtes un seul Dieu,
ayez pitié de nous.

Sainte vierge Marie, priez pour nous.
Vierge, reine et patronne,
priez pour nous.
Vierge que Zachée le publicain nous a
fait connaître et aimer,
vierge à qui Zachée ou Saint Amadour
éleva ce sanctuaire,
priez pour nous.

Reine du sanctuaire, que consacra Saint
Martial et où il célébra ses saints mystères,
reine près de laquelle s'agenouilla Saint
Louis vous demandant le bonheur de
France, priez pour nous.

dat voor hem de lier en de harp samengaan.
Looft hem op uw feesten met de klank van
de tamboerijn,
op de orgel en op de luit, zing, zing
nogmaals.

Dat voor hem in uw handen de cimbaal
weerklinkt met heldere en vrolijke akkoorden.

Dat elke levensadem,
elke zucht die opstijgt zegt:
'Looft hem, looft de koning van de hemelen.'
Looft hem op uw feesten, zing, zing altijd.
Halleluja!

Heer, erbarm u over ons.
Jezus Christus, erbarm u over ons.
Jezus Christus, luister naar onze
smeekbeden.
Jezus Christus, verhoor ons gebed.
God de vader, schepper, erbarm u over ons.
God de zoon, verlosser, erbarm u over ons.
God de heilige geest, die ons heiligt,
erbarm u over ons.
Heilige drieëenheid, die één God zijt,
erbarm u over ons.

Heilige maagd Maria, bid voor ons.
Maagd, koningin en beschermvrouwe,
bid voor ons.
Maagd, die wij kennen en beminnen door
toedoen van Zacheüs, de tollenaar,
maagd, voor wie Zacheüs of Sint-Amadour
dit toevluchtsoord heeft gesticht,
bid voor ons.

Koningin van het heiligdom, gewijd aan
Sint-Martialis en waar hij hoogmissen
vierde, koningin, voor wie de heilige
Lodewijk knielde toen hij u om voorspoed
voor Frankrijk vroeg, bid voor ons.

Reine, à qui Roland consacra son épée,
priez pour nous.
Reine, dont la bannière gagna les batailles,
priez pour nous.
Reine, dont la main délivrait les captifs,
priez pour nous.

Notre-Dame, dont le pèlerinage est enrichi
de faveurs spéciales.
Notre-Dame, que l'impiété et la haine
ont voulu souvent détruire.
Notre-Dame, que les peuples visitent
comme autre fois, priez pour nous.

Agneau de Dieu, qui effacez les péchés
du monde, pardonnez-nous.
Agneau de Dieu, qui effacez les péchés
du monde, exaucez nous.
Agneau de Dieu, qui effacez les péchés
du monde, ayez pitié de nous.
Notre-Dame, priez pour nous.
Afin que nous soyons dignes de Jésus-
Christ.

Benjamin Britten — Te Deum in C

We praise thee, o God, we acknowledge
thee to be the Lord. All the earth doth
worship thee, the father everlasting.
To thee all angels cry aloud, the heavens,
and all the powers therein.
To thee cherubin and seraphin, continually
do cry,
Holy, Holy, Holy, Lord God of Sabaoth.

Heaven and earth are full of the majesty
of thy glory.
The glorious company of the apostles
praise thee.

*Koningin, aan wie Roland zijn zwaard
wijdde, bid voor ons.
Koningin, wier banier veldslagen won,
bid voor ons.
Koningin, wier hand gevangenen bevrijdde,
bid voor ons.*

*Onze Lieve Vrouwe, die ons bijzondere
gunsten schenkt op onze bedevaart.
Onze Lieve Vrouwe, die dikwijls door
goddeloosheid en haat werd bedreigd.
Onze Lieve Vrouwe, die zoals destijds door
de volkeren wordt bezocht, bid voor ons.*

*Lam Gods, dat de zonden van de wereld
wegneemt, vergeef ons.
Lam Gods, dat de zonden van de wereld
wegneemt, verhoor ons.
Lam Gods, dat de zonden van de wereld
wegneemt, erbarm u over ons.
Onze Lieve Vrouwe, bid voor ons,
opdat wij Jezus Christus waardig zijn.*

*Wij prijzen u, o God. U, Heer, loven wij.
U, eeuwige vader, eert heel de aarde.*

*Tot u roepen alle engelen, tot u de
hemelen en alle machten.
Tot u roepen cherubijnen en serafijnen die
zonder ophouden zingen:
heilig, heilig, heilig de Heer, de God der
hemelse machten.*

*Vol zijn hemel en aarde van uw
heerlijkheid.
U looft het roemvol koor van de
apostelen,*

The goodly fellowship of the prophets
praise thee.
The noble army of martyrs praise thee.
The holy church throughout all the world
doth acknowledge thee. The father, of an
infinite majesty, thine honourable, true
and only son.
Also the holy ghost, the comforter.

Thou art the king of glory, o Christ.
Thou art the everlasting son of the father.
When thou tookest upon thee to deliver
man, thou didst not abhor the virgin's
womb.
When thou hadst overcome the sharpness
of death, thou didst open the kingdom of
heaven to all believers.
Thou sittest at the right hand of God, in
the glory of the father.
We believe that thou shalt come to be our
judge.
We therefore pray thee, help thy servants,
whom thou hast redeemed with thy
precious blood.
Make them to be numbered with thy
saints, in glory everlasting.

O Lord, save thy people, and bless thine
heritage.
Govern them and lift them up for ever.
Day by day we magnify thee. And we
worship thy name ever world without end.
Vouchsafe, o Lord, to keep us this day
without sin.
O Lord, have mercy upon us, have mercy
upon us.
O Lord, let thy mercy lighten upon us, as
our trust is in thee.
O Lord, in thee have I trusted, let me never
be confounded.

*u het waardig gezelschap van de
profeten,
u looft de blanke stoet van de martelaren.
U prijst de heilige kerk over heel de aarde:
u, vader, onmetelijk in majesteit.
U, eniggeboren zoon, waarachtig en hoog
verheven.
U, heilige geest, de vertrooster.*

*Gij, Christus, koning vol glorie,
gij zijt de enige zoon van de vader.
Gij, die om de mens verlossing te brengen
geen vrees hebt gehad voor de schoot
van de maagd.
Gij die de prikkel van de dood hebt
overwonnen en voor de gelovigen het
hemels rijk hebt geopend.
Gij zit aan Gods rechterhand in de glorie
van de vader.
Gij zult als rechter komen, zoals wij
geloven.
U dan smeken wij: kom uw dienaars te
hulp, die gij door uw kostbaar bloed hebt
gered.
Laat ons geteld worden onder uw
heiligen in de eeuwige heerlijkheid.*

*Red, Heer, red uw volk en zegen uw
erfdeel,
hoed hen, en draag hen voor immer.
U willen wij prijzen iedere dag,
uw naam verheerlijken voor altijd.
Wees genadig, Heer, spaar ons deze dag
voor de zonde.
Ontferm u over ons, Heer, ontferm u over
ons.
Laat uw barmhartigheid neerdalen over
ons, zoals ons vertrouwen uitgaat naar u.
Op u, Heer, is onze hoop gevestigd;
beschaam ons niet in eeuwigheid.*

Zoltán Kodály — Laudes organi

Audi chorum.
Audi chorum organicum
instrumentum musicum
modernorum artificum
documentum melicum
canentem ludere amabiliter
ludentum canere laudabiliter
docens breviter
leniter utiliter,
dulciter humiliter.

Ideo persuadeo
hic attendere
jubeo commoneo
haec apprendere
mentifigere humiliter.

Musice! milites.
Musice! milites
te habilites.
Usum exercites
artem usites
habilem corpore
te prebeas
facilem pectore
te exhibeas.
Follibus provideas
bene flautes habeas.
Istare praetereas
diligenter caveas.
His praehabitis
sonum elice
doctis digitis
modum perface
neumis placitis.

*Luister naar het koor.
Luister naar het koor van pijpen,
het muziekinstrument
van de moderne kunstenaar,
de belichaming van melodie,
dat aangenaam speelt
en al spelend zingt vol lof,
of kort spreekt,
vriendelijk en genezend
bescheiden op een prettige manier.*

*Dat is waarom ik je adviseer
hier stil te staan
en ik je aanmoedig
om hiernaar te luisteren
met eerbied en nederigheid.*

*Muzikanten! Als een krijger.
Muzikanten! Als een krijger
moet je je gedragen.
Laat je ambacht gehoord worden
en oefen je kunst,
toon de vaardigheid
van je lichaam
en de waardigheid
van je geest.
Zorg voor de balgen,
zodat je voldoende lucht hebt.
Vermijd stil te staan,
pas daarvoor op.
Als je daarvoor gezorgd hebt
laat het geluid dan klinken,
breng met geoeffende vingers
een toonreeks,
die een aangenaam geluid heeft.*

Gravis chorus,
gravis chorus succinat
qui sonorus buccinat
vox acute concinat
choro chorus succinat
diafonico modo
et organico.
Nunc per voces,
nunc acutas moveas
nunc ad graves redeas
modo lyrico
nunc per voces medias
trans volando salias,
saltu melico
manu mobili,
delectabili
cantabili.

Tali modulo,
tali modulo,
mellis aemulo
placens populo,
qui miratur et laetatur
et cantatur et laudatur
Deo sedula
qui regnat in saecula.

Huius artis,
huius artis praeceptorum
secum Deus det Guidoni
vitam aeternalem.
Fiat amen.

*Het diepe koor,
het diepe pijpenkoor klinkt laag en
sonoor,
de hoge stem klinkt daartegen:
koor en tegenkoor
in een reeks tonen
op de manier van het organum.
Nu op de middelste stemmen,
nu moet je de hoge tonen spelen,
ga nu naar de lage tonen
zoals bij de luit,
dan op de middelste stemmen
spring snel over als een pijl,
melodius
met een behendige hand
aangenaam
en melodius.*

*Met zo'n modulatie,
met zo'n modulatie,
zo zoet als honing,
aangenaam voor het volk,
dat verwonderd is en tevreden,
zingt en prijst
en God dient,
die voor altijd regeert.*

*De meester van deze kunst,
geef de meester van deze kunst,
Guido, als God het wil,
het eeuwig leven.
Moge dat zo zijn. Amen.*

tekst: Anoniem, twaalfde eeuw

vertaling: Clemens Romeijn

ORGANUM

ORGANUM

Volgende concerten

Het volgende programma van de Cantorij is een minitournee met het ensemble van gambist Freek Borstlap, The Spirit of Gambo. We zingen 'verse anthems', een zeer specifiek genre uit het Engeland van rond 1600. Door het (nieuwe) gebruik van de volkstaal voor religieuze muziek (in plaats van het Latijn), kwam daar in korte tijd een enorme productie van verse anthems op gang. Componisten als Orlando Gibbons, John Ward en Thomas Tomkins schreven verse anthems voor de bezetting van vijf of meer stemmen en vijf viola da gamba's met basso continuo. Kom ze beluisteren in:

- **Abcoude** – Dorpskerk, zaterdagavond **18 november 2023**
- **Den Haag** – Maranathakerk, zondagmiddag **19 november 2023**
- **Broek in Waterland** – Broekerkerk, zaterdagavond **25 november 2023**
- **Amsterdam** – Waalse kerk, zondagmiddag **26 november 2023**

Comité van aanbeveling van de Amsterdamse Cantorij

- Sjoerd van den Berg
- Hans van den Boom
- Ton Koopman
- Lucia Meeuwse
- Wim Straesser

Met dank aan

- het Amsterdams Fonds voor de Kunsten
 - Gijs Mathijs Ontwerpers, www.gijsmathijs.nl (omslagontwerp; orgelfoto's)
- De Amsterdamse Cantorij is aangesloten bij de KCZB.

Donateur worden

Vindt u de Amsterdamse Cantorij een waardevol koor? Uw steun is welkom!

Voor € 40 (de basisdonatie) krijgt u:

- Regelmatig informatie over onze concerten
- Gereserveerde, goede plaatsen bij de concerten
- Toegangskaarten tegen gereduceerd tarief

Zing mee

De Amsterdamse Cantorij komt graag in contact met ervaren en enthousiaste zangers, ook als er niet direct plek is bij een stemgroep. En soms hebben we projectzangers nodig. Heb je interesse? Mail naar info@amsterdamsecantorij.nl of neem contact op met onze voorzitter Margriet Rienks, 06-22060838.

